עלון מורשת

יוני 2017

חיל הקשר והתקשוב

נכתב ומופק באתר ההנצחה הצה"לי לחללי חי"ק

יובל למלחמת ששת הימים

דבר קשר"ר לרגל יובל למלחמת ששת הימים

מפקדי וחיילי חיל הקשר הסב"ר והתקשוב,

השנה אנחנו מציינים 50 שנה למלחמת ששת הימים, מלחמה שעיצבה מחדש את גבולות מדינת ישראל. בשישה ימים שחררנו את רמת הגולן, את יהודה ושומרון, את חצי האי סיני, את רצועת עזה ובעיקר איחדנו את ירושלים כפי שאתם מכירים ויודעים.

המלחמה הזאת עיצבה גם את חיל הקשר הסב"ר והתקשוב. חי"ק עומד באתגר אדיר, לתת מענה קשר רציף בזמן אמת לכלל היחידות הלוחמות, בכלל הגזרות כאשר הקשר אפשר את השליטה והניצחון.

בסיור בביתן ששת הימים בעמותת חי"ק, תראו את עידן הקשר של אז לפני 50 שנה, ותשוו לעידן הרשת שאותה אנחנו מתפעלים ומתרגלים במהלך השירות שלנו. תבינו עד כמה האתגר היה משמעותי, במעבר שביצענו מעידן הקשר לעידן הרשת, כאשר היום אנחנו מתפעלים את הרשת הדיגיטלית של צה"ל ובערנו למעשה לעידן של צה"ל רשתי, יחד עם זאת הערכים שהובילו את לוחמי הקשר הסב"ר והתקשוב במלחמת ששת הימים הם העומדים כנר לרגלנו, אותם ערכים של דבקות במשימה, של מלחמה על הקשר, של מקצועיות, של רוח המושג "המברק עבור יעבור", הם אותם ערכים שמלווים אותנו גם היום.

אנו הדור שלמעשה מממש את עידן צה"ל רשתי, את עידן לוחמה מבוססת רשת ועידן הרשת הדיגיטלית כפי שראינו במבצעים האחרונים בדגש על מבצע "צוק איתן".

ברצוני בהזדמנות זאת להודות מקרב לב לאנשי האתר ולעמותה להנצחת חללי חיל הקשר הסב"ר והתקשוב שבמהלך השנים האחרונות מהדקים בצורה משמעותית את הקשר בין העבר, וותיקי החיל לבין החיילים שמשרתים היום בחי"ק.

בטוחני כי כפי שדור מלחמת ששת הימים ביצע ייעודו ללא דופי כך דורנו דור "צה"ל רשתי" יבצע ייעודו ותפקידו ללא דופי ברוח חי"ק הידועה.

בברכת תמיד בקשר,

נתי כהן תא"ל

קצין הקשר הסב"ר והתקשוב הראשי

עלון מורשת

יוני 2017

חיל הקשר והתקשוב

נכתב ומופק באתר ההנצחה הצה"לי לחללי חי"ק

יובל למלחמת ששת הימים

"סדין אדום"

אומר שנית

"סדין אדום"

נוע. נוע. סוף

יובל מלחמת ששת הימים

מלחמת ששת הימים, אבן דרך בתקומת עם ישראל במולדתו, פרצה כשעם ישראל עמד בסכנה קיומית, והסתיימה בניצחון מוחץ, ששינה את מסלול ההיסטוריה של התפתחות המדינה.

בשלהי שנת 1966 חלה הסלמה במתיחות בין סוריה וישראל, שהתבטאה בתקריות ירי יזומות על ישראל, בפעולות חבלה וחדירת מחבלים לשטח ישראל ובהכרזות תוקפניות של מנהיגי סוריה. אזהרות ישראל מפני המשך התוקפנות לובנו כהוכחה למזימות התוקפניות של ישראל, וברית המועצות הפיצה מידע שקרי, לפיו ישראל ריכזה סד"כ צבאי גדול, 11 עד 13 חטיבות, בגבול סוריה. מצרים הוזעקה, בהתאם לחוזה ההגנה שלה עם סוריה, להגן על בת בריתה.

בעקבות סדרת תקריות עם הסורים, במהלכן הופלו ב־7 באפריל 1967 שישה מטוסי קרב סוריים, טענה סוריה כי ישראל מרכזת כוחות בגבול. ב־14 במאי החלו כוחות מצריים, במהלך ראווה, לנוע לחצי האי סיני, כסיוע לסוריה. העולם הערבי, אחוז התלהבות ושנאת ישראל, התגייס לקראת מלחמת השמד בישראל, "ג'יהאד", כדי "לפתור את בעיית פלשתין אחת ולתמיד". בתגובה, נכנס צה"ל לכוננות וב־16 במאי החל גיוס מילואים ראשוני. ב־19 במאי פונה כוח החרום של האו"ם מחצי האי סיני, וב־22 במאי בערב הודיע נשיא מצרים, ג'מאל עבד אל־נאצר, על סגירת מיצרי טיראן לשייט ישראלי. אז גייסה ישראל את יתרת מערך המילואים, מתוך הערכה שהמלחמה בלתי נמנעת. ב־30 במאי חתמה ירדן על הסכם הגנה עם מצרים והעמידה את צבא ירדן תחת פיקוד מצרי. מאמץ מדיני ישראלי למנוע מלחמה לא צלח והמשבר יצא משליטה. אובדן היוזמה המבצעית נראה אז כסכנה חמורה לצה"ל ולמדינה.

ב־5 ביוני יצא צה"ל לסכל את האיום הקיומי על מדינת ישראל. מלחמת ששת הימים התרחשה מבוקר יום שני, 5 ביוני ועד ליל 10 ביוני 1967. היוזמה ההתקפית המפתיעה של צה"ל זעזעה את צבאות האויב.

המאמץ העיקרי של צה"ל היה לחימה בחזית המצרית. הלחימה החלה ב־5 ביוני עם בוקר, בתקיפת חיל האוויר על שדות התעופה המצריים, ותוך שלוש שעות הושמד עיקר כוחו של חיל האוויר המצרי והושגה עליונות אווירית. כוחות השריון הבקיעו לחצי האי סיני, וב־9 ביוני השתלטו כוחותינו על כל חצי האי סיני.

הסיסמה "סדין אדום" – פירושה סוף דממת רדיו ויציאה למתקפה.

הירדנים כתגובה תקפו בירושלים ותקיפה ארטילרית על גוש דן, כוחות צה"ל יצאו לתקיפת נגד. חיל האוויר השמיד את חיל האוויר הירדני. ב־7 ביוני הושלמה ההשתלטות על העיר העתיקה וב־8 ביוני הושלמה ההשתלטות על יהודה ושומרון (שכונו אז "הגדה המערבית").

כתגובה לאש סורית תקף צה"ל ברמת הגולן ב־9 ביוני, אחרי שהושגה הפסקת אש בחזית המצרית, וב־11 ביוני הושלמה השתלטות על רמת הגולן. ב־12 ביוני הושלמה השתלטות על פסגת החרמון.

עלון מורשת

יוני 2017

חיל הקשר והתקשוב

נכתב ומופק באתר ההנצחה הצה"לי לחללי חי"ק

יובל למלחמת ששת הימים

הלחימה הייתה קשה ועקובה מדם. טובים מהמפקדים ומהלוחמים נפלו בקרב, רבים נפצעו, אך היעד הושג, הוסר האיום הקיומי על מדינת ישראל. הניצחון הישראלי היה מוחץ, ברור וחד.

מערך הפיקוד והשליטה של צה"ל עבר תמורות מהותיות בין מבצע קדש למלחמת ששת הימים. חיל הקשר והאלקטרוניקה, למוד לקחי מבצע קדש, עסק בקדחתנות בעשור שקדם למלחמת ששת הימים בהצטיידות, בעיצוב תורה, בהכשרות ובאימונים. בתקופה זו עבר חיל הקשר, ששמו שונה בשנת 1961 לחיל הקשר והאלקטרוניקה, הערכות יסודית ורחבה, ובנה יכולות שבאו לידי ביטוי ביום פקודה. לוחמי חיל הקשר והאלקטרוניקה דבקו במטרה, שלטו באמצעים שעומדים לרשותם, וידעו לכונן קשר בכל מצב. הקשר איפשר שליטה מלאה של המפקדים בכוחות הלוחמים ותפקוד מערכים לוגיסטיים, בקרב נייד במרחבים גדולים פי כמה משטחה של מדינת ישראל ערב המלחמה ובטופוגרפיה קשה, והיה גורם מכריע בהישג ובניצחון.

ארבע מערכות עיקריות היו הבסיס לפיקוד ולשליטה ביבשה במלחמת ששת הימים:

(א) **רדיו תג"מ** היה הקשר העיקרי בכוח הלוחם ביבשה.

(ב) **רדיו ת"ג** השלים את קשר התג"מ בטווחי קשר גדולים ביבשה ובתנאים טופוגרפיים שלא איפשרו קשר תג"מ והיה הקשר העיקרי בין הכוחות הלוחמים למטה הכללי, לשם תיאום הסיוע האווירי.

(ג) **רדיו-טלפון נייד (רד"ט)** סיפק את הקשר הטלפוני בין מפקדות החטיבות למפקדות האוגדות, ובין מפקדות האוגדות למפקדות הפיקודים.

(ד) **טלפוניה נייחת** התבססה בעיקר על תשתיות כבלים פיזיים ועורקי מיקרוגל של משרד הדואר (בשנת 1969 הוחלף שמו למשרד התקשורת), והייתה הקשר העיקרי לכל המפקדות והבסיסים הנייחים ביבשה, בחיל האוויר ובחיל הים.

דממת אלחוט מוחלטת בכוחות היבשה בחזית המצרית עד שעת הש', יחד עם מאמצי הונאה מגוונים, יצרו הפתעה בקרב היבשה. קשר מורס בת"ג בין הכוחות הניידים למטה הכללי איפשר תיאום הדוק בין חיל האוויר לכוחות הקרקע. עיקר התעבורה המבצעית והלוגיסטית עברה באותה עת באמצעות מברקים, אותם העבירו באמצעות טלפרינטרים, שפעלו על הטלפוניה הנייחת והניידת ועל אמצעי רדיו ת"ג ותג"מ. רוב תעבורת הטלפרינטרים היה מוצפן.

<u>תוצאות המלחמה</u>

האויבים הובסו. ירושלים אוחדה יחדיו כבירתנו. הכותל חזר לעם ישראל.

הורחבו שטחי המדינה בגולן, יהודה ושומרון.

הוסר המצור הימי בדרום. החלה פריחה כלכלית וחברתית.

עלון מורשת

יוני 2017

חיל הקשר והתקשוב

נכתב ומופק באתר ההנצחה הצה"לי לחללי חי"ק

יובל למלחמת ששת הימים

הקשר עמד במבחן

הישגי חיל הקשר והאלקטרוניקה צוינו בדברי הרמטכ"ל ראי"ל יצחק רבין במסדר בבה"ד 7, עם סיום מלחמת ששת הימים.

"בתנאי הלחימה של מלחמת ששת הימים, בקצב הלחימה, היקף היחידות וקצב תנועתן, השליטה מותנית הייתה ביכולת הקשר לתת זאת למפקדי צה"ל בדרגים השונים, והקשר עמד במבחן. חיל הקשר ידע להכין מראש, לאמן ולתת בידי המפקדים את אמצעי השליטה לדרך זו של לחימה, כפי שבאה לידי ביטוי במלחמת ששת הימים".

מקבלי עיטורים בחיל הקשר והאלקטרוניקה במלחמת ששת הימים

- **רב"ט משה בר־נתן – עיטור המופת**
  משי"ק קשר במח' מרגמות שקיים קשר כאשר שאר אנשי היחידה היו במחסה.

- **טור' יעקב דואניס – עיטור המופת**
  קשר בסוללת מרגמות כבדות שתיקן קו טלפון בהפגזה למרות שראה שחברו נהרג בעת ביצוע פעולה זו.

- **טור' משה קריטי – עיטור המופת**
  קשר ביחידת חי"ר שתחת הפגזות כבדות תיקן קווים, העביר הודעות כרץ, התנדב לחילוץ וחבש פצועים.

- **טר"ש ניסים זעירא ז"ל – עיטור המופת**
  קשר בסוללת מרגמות כבדות. תחת הפגזות תיקן את הקשר הקווי שנפגע בין סוללות הגדוד והצליח. נפגע פגיעה ישירה.

עלון מורשת

יוני 2017

חיל הקשר והתקשוב

נכתב ומופק באתר ההנצחה הצה"לי לחללי חי"ק

יובל למלחמת ששת הימים

חללי חיל הקשר והאלקטרוניקה במלחמת ששת הימים

- טור' בנימין אלכסנדרוביץ'
- סגן אשר אליעד
- סרן יובל בן ארצי
- רס"ל אליהו בן בשט
- סגן יעקב בן פז
- טור' עזרא גבאי
- רב"ט יוסף גרינבלט
- טור' משה ופני (ופרינסקי)
- טור' יעקב זהר
- רב"ט יעקב כהן
- רב"ט רון לובצקי
- רב"ט יעקב לוי
- טור' דוד עובדיה
- טור' רחמים מסיקה
- טר"ש יצחק רולר
- סמל יוסף שורצנברג
- טור' דוד שינה

יהי זכרם ברוך

עלון מורשת

יוני 2017

חיל הקשר והתקשוב

נכתב ומופק באתר ההנצחה הצה"לי לחללי חי"ק

יובל למלחמת ששת הימים

במלאות 50 שנה למלחמת ששת הימים, הוחלט להקים תערוכת אמצעי קשר שבהם השתמש החיל במלחמה זו. כל יחידות האגף והחיל מקיימות סיור מורשת שנמשך כחצי יום, בכל מתקני אתר ההנצחה. היום מסתיים בטקס למרגלות האנדרטה המרכזית לזכר נופלי החיל.

אגד ארטילרי 215

אגד ארטילרי 425

בית הספר לחי"ר

אגד ארטילרי 282